

5637
Emmajõe Öpik.

No 148

I.

Tartus 1866.

Trükitud G. Laakmanni kullu ja kirjadega.

A 5637

Emmajõe Öpik.

N° 148

7157

Tartus 1866.

Trükitud H. Laakmanni kullu ja kirjabega.

841212

Von der Censur gestattet. — Dorpat, den 26. März 1866.

ENSV TA
Kirjandusmuuseumi
Arhiivraamatukogu

37875

Ceretamine.

Argfelt astub sinu ette,
Gestirahwas, isama,
Laulik; usaldab so lätte
Lauloannet pakuda.

Mis on widewikul hüüdnud
Dhto eesti linnuke:
Gesti kõrw on kuulnud, pannud
Gesti lästi ülesse.

Palub: lahkest wastu wõta
Nõdra keele sõnakest!
Truuisi hingest tuleb tema,
Gesti meelest, südamest!

Õpit, mine, leia sõbru,
Emajõe linnuke!
Ja mis südamest tuln'd, mingu
Jälle mingu südame!

Emmajõe kaldal.

Oh Emmajõggi, — ma jälle
 So laenid terretan!
 Oh Emmajõggi, — ma jälle
 So leht'wat kallast nään!

Sa jälle süddant rõmul',
 Suud laulul' ärritad,
 Sa pühha Gesti jõggi!
 Kuis mõtteid laenetad!

Oh Emmajõggi, kus õitseb
 Veel Wannemuinse keel,
 Kus temma laul ja kannel
 Meil' järrelhüüdwad veel;

Kus Kalewide sõnnad
 Ja teggud mäalletab
 Noor põlw ja wanna surust
 Neis mele tulletab;

Kus kõrged sambad tõuswad
 Ja haualt ülesse
 Ja waimo walgust wälk'wad
 Mo Gesti piirdesse, —

Oh Emmajõggi, küll näggid
 Sa aasta-saddades
 Mo Gestimaad pea õnnes
 Ja libbedas filmawees,

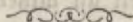
Ja orjakütteid kandwad
 Ja rõmus hõiskawad —
 Ja mis aeg toob, ka sedda
 So laened weel mattawad.

Neid isse agga waiffelt
 Sa wolad, ligutad,
 Nääd rahwa põlved tõuswad
 Ja jälle kadduwad.

Kes agga so kõnnet mõistab,
 Sel' mõnda tulutad
 Sest, mis ja aea lendul
 Näin'd, tuled, teada saad.

Oh Emmajõggi, ikka
 Sind südda ka terretab,
 Niipea film so pühha
 Ja kuulsat kallast nääb!

Ja sinno laened laulwad
 Mull' unnewiit lord ka —
 Lauliko haua lilled
 Meilt kaugel ei viitsenda!

Meiu kanga juures.

Laened läit'sid läbi ööd,
 Kuu läis wailselt taewa teed.
 Meiu noor küll kalda ees
 Kangast hoides kõneles:

„Walgets, riie, walgets saa!
 „Muuda walgets rutuga!
 „Walgets wiimaks keelmata
 „Peab kõik asi minema.

„Oled walge, oled hea, —
 „Seni keegi sinust pea;
 „Tuul ja wesi, waata, nad
 „Muutma kõik sind tõtawad!

„Päit'se tuli, hele ta,
 „Südant ei wõi waigista';
 „Wainne kuu ööd kuulutab,
 „Südamele rahu toob.

„Walgets, riie, walgets saa!
 „Muuda walgets rutuga!
 „Walgets wiimaks keelmata
 „Peab kõik asi minema.

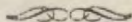
„Olin ustja öiete,
 „Näust neiu punane:
 „Puna palg — ei kõlba ta:
 „Sõnnetust toob hoidmata!

„Peig siis tulli, peig siis läks,
 „Särele jäin, ainukeseks, —
 „Puna palg ja sõstrafilmi?
 „Mut neid muutis ja maailm!

„Nüüd sind hoian, linake,
 „Hoian õõsel truieste;
 „Surnuriet anna sa
 „Tänuks mulle pea sa!

„Walgets, riie, walgets saa!
 „Muuda walgets rutuga!
 „Walgets wiimaks teelmata
 „Peab kõik asi minema!“ —

Laened läik'jad läbi ööd,
 Kuu läis waikselt taewa teed:
 Meiu noore pisarad
 Surnuriet niisutas. —

Looda!

Ewadine õht on jälle ärland!
 Mis nii kaua talwe waiwas hingand
 Igal pool nüüd hõistab, lehwitab.
 Noored lootused ja noored laulud!
 Waene süda — unusta kõik koormad,
 Looda aga! Kõik nüüd paraneb!

Ellast' päik'se terad teretawad
 Lisse nupusid — need õitsel' lõowad;
 Laulu löö ülesäratab.
 Mägede peal', oru põhja tung'wad
 Laul ja päike — unusta kõik koormad,
 Süda! Looda! Kõik nüüd paraneb!

Taewa anned; päike, õhud, healed,
 Kõik sind kosutada, süda, püüdwad,
 Terwist anda sull' kõik igatseb.
 Lase sisse uue elu terad,
 Unusta kõik wanad wermed, koormad!
 Looda! looda! Kõik nüüd paraneb!

Pühapäeva kellad.

Ei ma jõua ial meelest
 Seda tundi unusta',
 Mil sind, neiu, minu õnne,
 Esimest kord' nägin ma.
 Kõrgeist tornist puhtalt hüüdsid
 Kellad püha koeale,
 Nagu rahu kuulutada
 Tahaks kõige ilmale.

Pühapäeva päike hiilgas
 Kõik'wais rohuförredest,
 Waga kirikule läia
 Gulka lahkest teretas.
 Nende keskel käis üks neiu,
 Käisid sina, armuke,
 Waga näust paistsid mulle
 Sini silmad südame.

Ei ma tea, mis on rääkind
 Spetaja kantsli peal —
 Bidin itka jälle waatma
 Sinu armast nagu seal.
 Pääwa, võse nüüd mul kau
 Sinu lugu silma eest:
 Pühapäeva kellad wiinud
 Kõik mo rahu südamest!

So oma südant.

Miks tahad sa maailma
 Nuu, liitust otsida?
 Kui põhk nad pöörwad kõrwa
 Töest iga tuulega.
 So oma südant muuda
 End' pühaks koeaks sa:
 Sealt arusaamist nõua,
 Mis kusegilt leia sa.

Kui õigust tegid, ärgu
 Maailma tänu õn
 Sull' olgo; parem tänu
 So tegu ise õn.
 So kõrwa ita leidku
 So wenna häda heal,
 So süda lahti olgu
 Ta walul' igal a'al!

Ja kui ei keegi aru
 So hingenutust saa, —
 Ei pea neid sa põlg'ma,
 Seepärast wiiskama;
 Üht paika leiad ikka:
 So oma südamet —
 Sa, kuhu teistelt kõrva
 Võid peita silmawet.

Kui mõistad õiget wiisi
 Ja sõna kuulata',
 Ja rikkast wara pruhi:
 Tõest, õnsam oled sa
 Kui rahwa hale meele
 Ja rõõmufiisa al!
 So südames — seal oled
 Sa õigel isamaal!

Oh räägi!

„Oh räägi, lind puuoksal: kas
 „Peig tuleb tagasi?“
 Ma lendan üle metsa, maa,
 Kõl suwe wirt on kaduma —
 Arm muudab peagi.

„Mull' wasta, jõgi: peiuke,
 „Kas tuleb koen ta?“
 Laen laenet aeab meresse,
 Pääw aeab pääwa — arwage
 Wõib armu uskuda.

„Sa rohufõrs maapinna peal,
 „Kas ümber pöörab ta?“
 Münd tuulewägi laenetas,
 Pea ülesf', ala wintsutab —
 Aeg teeb ni armuga.

Ja nut mul oli weerema
 Jo walmis filmasse —
 Seal tungis kõbin rõõmuga
 Mo kurwa kõrwu: „Tere sa!
 „Müüd tere, armuke!“

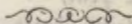
Sind surmani!

Sind surmani kül tahan,
 Ma kalliks pidada,
 Mo õitsew Geestirada,
 Mo lehtaw isamaa!
 Mo Gesti wainud, jöed
 Ja minu emakeel,
 Leid kõrgeks kiita tahan
 Ma surmatunnil weel!

Kuis, maa, nii ellast' kannad
 So lapsi kätte peal,
 Neil annad leiba, katet
 Ja wiimast aset weel!
 Tõest, armsam on mull', hinga'
 So pöues, Maarjamaa,
 Kui wõeral piiril õnnes
 Ja auus elada!

Kuis on so poead wagad,
 Nii wapräd, tugewad!
 So tütreä, nagu lilled
 Nad õits'wad nägusad!
 Ja sinu tuul ja päike
 Sind õitsel hoiawad,
 Ja kõrge kotka tiwad,
 Kuis ellast' katawad!

Ja tihti süski leian
 So filmis pisarad? —
 Mo Gestimaä, oh looda:
 Ka aead muudawad!
 Meil' tulewased tunnid
 Weel toowad kinitust!
 Käi kindlalt! Pea kõrgess'!
 Aeg annab arutust!

Seltsimees.

Pättis jubba sull', söbber, tru seltsimehheks ma pantud,
 Sinnoga käin elloteed, tahtmatta hoidja sul, waht.
 Mullakarwa mul kuub ja näggo mul kortsus on; ilka
 Wikasin naero ma, nut filmis on armsam mul and.
 Teeb koit filmad, kus unni weel wõitleb sees, warra
 sul lahti:

Jubba so peatsil, waat, ähwardes wõetud mul paik.
 Panned sa ehhal weel käed — kül wässfind nad —
 risti ja loed

Issa meie; so ees seisjan ma, wainne ja pif.
 Puhkades unnes mind nääd, kustukses' sind aeab mo fuju,
 Kes ma so perremees, sa sullane olgo ehk würst.
 Lõikawad on minno paelad, mis landa sul; lange-
 malt tihti

Sõlmin so ümber ma neid, midda sa wannemaks lääd.
 Talwet puistan so nore juuksede peale; ma aean
 Punna palgilt ja joon läiget so filmade seest.
 Budus hütaks' mo issa, eit hädda; mind aitawad hästi,
 Et, kus astume, rõõm närtsib seal, kortsu lööb kulm.
 Menda sadan ma sind, oh innime, mulda, kust tullid —
 Kuida mo nimme? Sa tea: Murre, ni hüad sa mind.

Ma ollen mo armokest näinud.

Ma ollen mo armokest näinud,
 Mo tenna armo ma, —
 Oh lomuš, kuis hüäd ja laulad,
 Kuis hiilgad ja võtsed sa!

Miks, taewas, ni selgelt sa finnad?
 Kust, päike, sa illo töid?
 Mo Dio silmist kumbgi
 Wist omma läiget jõid!

Miks kõrre peal ni lahkest
 Sis, püäd naerataa'?
 Oh, ammo ni võtsew posse,
 Kui temma näggo, sa!

Sa heal tal palju armsam,
 Kui löo, sul pilvedes,
 Kui taskakest' mull' ütleb:
 „Ma pean sind süddames.“

Mind terretab keik rahwas,
 Ni lahkest niikutab,
 Kui tahhastid keik võlda:
 „Sinno õn meid rõmustab.“

Mo südda võistab ja laulab
 Kui lind seal oksa peal
 Ja sedda teeb mo põues
 Keik armo ja õnne heal!

Weel hiilgwad kõrges —

Weel hiilgwad kõrges taewa külges
 Kuldtähhed waisfelt, tihhedalt, —
 Ei armokest ma ennam leia,
 Kes minnul läitis helledalt.

Weel kostab õpit wõssandikust
 Mul kõrwo halle laulohealt; —
 Ei temma healt ma ennam tule
 Mull' wastokostwad waino pealt!

Kül ülle ma, kül ülle merre
 Mind kandis jalg ja laewoke,
 Kül palju näggin — unnustasin:
 Ei find, mo ainus, ialge!

Miks uskusin so selget filma?
 Ta wassetab, ta pettab ka!
 Miks muutja süddame peal' lootsin?
 Ei truust ial warjand ta!

Nüüd põra, jalg, sa tulnud teele:
 Mailm sul olgo koddopait.
 Siin, kuiwaks sa! Jä' Jummalaga
 Mo orrokenne armas, wail'!

Jätta järrele!

Kui üks haige rahho saab,
 Unne waip tend warjatab:
 Keik siis tassa jääb, et ta
 Ülles ei peaks ärkama.

Sõnna wait, wait käsji jääb,
 Waifsel jalg ja warwul lääb;
 Haige hingab, unnega
 Wõttab wallo unnusta'.

Oh sind pallun, pallun ma:
 Te nüüd nenda minnoga!
 Wäsfind südda uiniſtab
 Rindus mul, weel wärriseb!

Ärrata tend õnnele,
 Muido — astu taggase!
 Ärra hawa lahti tee —
 Sätta, jätta järrele! —

Mis kaebad sa?

Mis kaebad sa, et polle aega
 Meil, õisi pärjaks palmitada?
 Löönd kandlikeled kurwale?
 Kui olled mees, — rõõm mahhajägo
 Meil aegil! Meel meil tödde püüdto!
 Silm, ülesse!

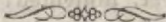
Waat, kawwalus ja kurri teggu
 So ümber püüdwad sitkeid paelu,
 Mo eesti radda, sõlmida!
 So poad, sedda kindlem holdlem
 Weel toiko! Üht meelt põhjaks pandlem'.
 End' uskugem!

Ei polle aeg nüüd, ellast seada
 Meil käed rüppe, uinistada!
 Neg ränk on, ränka tarwitab!
 Tru süddamed ja õiged leled,
 Tru kaljokindlad mehHEMELED,
 Meid tarmis läab!

Last emma selja takka hüa,
 Tal aegsast tähhendada püa,
 Mis se on: temma isfama!
 So isfama! Kas temma healed,
 Ta wallohealed, wend, sa tuled?
 Tal' kindlaks jä!

Tal' kindlaks jä ta surmahäddas!
 Ei olle terge se, ses aegas
 Ta lapsiks ennaft tunništa'.
 Kas sõrmewarral teised näitgo
 So peale, tuld nad süllitago —
 Tal' kindlaks jä!

Ei riklust, au ta leibas tagga
 Sa püüdto! Prius ial jagga
 Sull' kullafettid! Öppind sa
 Pri pöhja peale asset heitma
 Ja õigusse al leiba söma —
 Siis rõmušta!

Ja öues on kewwade.

Ma seisan kassepu warjul —

Üts ütsit lehhete

Da ladwalt närtsides langeb —

Ja öues on kewwade.

Mits, südda, ni waljult tulsud?

Wait, wait, ärra wärrise!

Mad leinalaulo sull' laulwad —

Ja öues on kewwade.

Keik muntnud.

Kas üsna melest ärraläinud,
 Se tund sul üsna unnund, mil
 Mo kõrwas koddo punna palgil
 Sa seišid kõrge kasše al?

Seal hüdiz öpik, lilled köi'šid
 Mi ellaste, kui kulakšid
 Nad sinno sönnu, tähhed kõrgelt
 Kui meie õnnest ossa said!

Müüd? Teiseks, teiseks keik on muutnud!
 Sest sinno südda teiseks läks!
 Ei laula lind, lil ammo närtšind,
 Ja tähhede hult alla läks.

„Mitspärrast?“ pärrid ja — oh küšfi
 So omma süddant, armoke,
 Ja kula! kula! kul ta kostab:
 „Eks katta mind ka pimme ö?!“ —

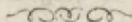
L e n d a !

Lenda lōo, lenda linno
 Ülle metsja päwa, ööd!
 Sõnna armofessel' kañna,
 Kes ni kangel kõnnib teed:

Ütle, kuis ni kangelst koormab
 Murre süddant, hinga mul;
 Rägi, et ma rahho leia
 Ööd ei päwa fustjagil.

Lenda lōo, lenda linno
 Ülle järwe, ülle ma!
 Ütle, et kui kaua wibib,
 Surmale saan langema.

Haua künkäl rohhoõrsti
 Täew wihm siis nisutab —
 Haua kõrwalt sinno laulul
 Peig mind muido terretab!

Õ h t u l.

Oues armsast linnud laulsid,
 Mägama nüüd jänud nad,
 Tiwa alla pead matsid,
 Pessas ellast uinuwad.
 Lühhalt hüab üksi weel
 Rohhotirtsõ helle heal —
 Lapsõke, nüüd heida sa
 Rahhulist ka hingama!

Oues armsast lilleõied
 Nittutawad förre peal,
 Mägawad, ku paistel hing'wad,
 Mägust und nad näwad teal.
 Dunapu ka uinistab,
 Dits'waid õffi ligutab —
 Lapsõke, nüüd heida sa
 Rahhulist ka hingama!

Unni tulleb uddojälgil,
 Lähbi akna watab ka,
 Kas ehk lapsõksed weel kusgil
 Üllewel peaks ollema.
 Kus neid leiab ärksest, seal
 Tassa heidab kulmo peal —
 Lapsõke, sest heida sa
 Rahhulist ka hingama!

Head ööd.

Nüüd head ööd, mo armoke, ja magga rahhoga!
 Kel kodda taewas, inglid sind leik wötgo kaitseada,
 Ja saatgo und so kulmo peal'
 Ni ellaste, ni tassa teal.

Nüüd head ööd, mo armoke, ja nägo unnes sa,
 Kuis, eht kü kangel, hoiad mind so armopaeldega,
 Kuis südda sinnus üksine
 Ta lööb ja tufsub pääw ja ö!

Kül öpit hüab wössades, ku paistab wagguse,
 Ta helle läige ullatab so wailse kambrisse,
 Sull' toob mo polest head ööd —
 Ma kõnnin üksi kauge teed!

Üht eestilaulo.

Mo issamaalt kaugel, kus sündinud,
 Kus armopisart ma wassanud:
 Siin lilled kannawad õilmeid ka —
 Üht eestilaulo neil' laulan ma!

Mo issamaalt kaugel: seal kumawad
 Ka koidopilwed, — kuis sarrawad!
 Pääw lõunel läigib siin, õhtal ka —
 Üht eestilaulo tal' laulan ma!

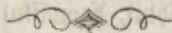
Mo issamaalt kaugel: siin lendawad
 Ka linnud, pilwed! Oh õnsad nad!
 Teil pea kas nähha eht koddo ka?
 Üht eestilaulo neil' laulan ma!

Laul kuhho sa tõttad? — Kas teada mul?
 Hing, hing, kus sa wi bid? — Oh tean kül.
 Mo Gestima, Gestima! Pääw ei ö
 Laul, nut ja mõtte sealt taggane!

U s r a h h o .

Ta jälle kewwadine illo loob
 Ja murred peitwad end' kui tuiſt ja põht;
 Ta jälle piſſaraſt ja päwaſt loob
 Mailma ueks taewa armööht.
 Ja ladwa, miſ end' taewa pole tõſtnud,
 Ta ſeiſab lotuſſ' rides nurme peal,
 Ja linnuſ'ſel, miſ laua waitne ſeiſnud,
 Tal jälle hüab helle tännoheal!

Kaſ olgo rānt ka talwe külm ja waewad,
 Moor ſuwweöht keik murred unnuſtab;
 Mo ſüdda, on kui nurme rohhoöpſad:
 Moor päite nored öied öitſetab.
 Ja tungib ka mo öiſkamisse ſekka
 Weel ſüggaw ohlaminne ſallaja —
 Etſ ſiis ka läbbi kewwadise öhha
 Kord kaſhoemma laulo kule ſa?

Näed kõrged pilwed —

Näed kõrged pilwed lendwad
 Tule tiwul ülle ma —
 Mendega ma sowiis sõita,
 Sinno jure lendada!

Tunned tule ferget õhko
 Omma ümber mängiwad —
 Minno hinge iggatsussed
 Kaugelt siis sind hüawad!

Päwal sinno pole passa
 Sowiminne ullatab,
 Õse mötte, meel ja südda
 Unnes sinno fujo näab.

Agga sam jo mulla pinnal
 Suurdub, paika leiab ta:
 Ei sind jõua pilwe ruttul,
 Tule tiwul terreta'.

Nõdder sõnna, ta siis olgo
 Tunnistusfeks, neio sul,
 Et mo üllem mötte, warra
 Oued õhtul, hommikul!

Mo issama on minno arm!

Mo issama on minno arm,
 Kel süddant annud ma,
 Sull' laulan ma, mo üllel õn,
 Mo õitsew Gestima!
 So wallo süddames mul teeb,
 So õn ja rõõm mind rõõmsaks teeb,
 Mo issama!

Mo issama on minno arm,
 Ei tedda jätta ma,
 Ja peaks sadda surma ma
 Sepärrast surrema!
 Kas laimab wõera kaddedus,
 Sa siiski ellad süddames,
 Mo issama!

Mo issama on minno arm,
 Ja tahhan puhkada,
 So rüppe heidan unnele,
 Mo pühha Gestima!
 So linnud und mull' laulawad,
 Mo põrmust lilled õitsetad,
 Mo issama!

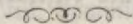
Mad on mo armokest pannud —

Mad on mo armokest pannud
 Kül musta kiristusse,
 Mad isse on palweid teinud
 Ja laulnud laulusi.

Ja nimme seadsid, ja ristid
 Kus taru sõnnu peal,
 Mad haua äre, ja kaeb'sid,
 Ja waatsid kurjalt mo peal'.

Ja minna? Mo arm, ei tulnud
 Mul sõnna, laulo suust, —
 Ei rohke filmapiisfar
 Neil' näitnud kurvastust;

Mo rindus agga ristid
 Sull' iggawest seisawad!
 Sull' surnolaulo nut'wad
 Mo süddame piisfarad!

Õhtorahho.

Pääw loja läin'd, ö eddeneb,
 Müüd waißeks nõm ning maantee jääb
 Ja õhtorahho sadab ta
 Keik päwatärra maggama.

Mets waißeks jääb ja orroke,
 Keik linnud ammo wagguse,
 Waat, lilleke ning allikas
 On unnenäggo näggemas.

Ta langeb kaste üllewelt
 Ja tolmo wõttab kõrre pealt,
 Ja ehhatähhe kullafilmi
 Sind terretab, waißne mailm!

Sind terretab, kui tahhaks ta
 Sull', leinaw südda, ütelda:
 „Jä wait sa, ärra nutta sa,
 „Jä wait ja uinu maggama!“

Mo issama, nad ollid matnuud.

Mo issama, nad ollid matnuud
 Sind raske, musta kattega, —
 Muud harvatud mapinnast tõusnud,
 Kui werrelilled, õitsema.
 Ja ahelas ja ennast wäänõid,
 Ja orjaitkes ohkasid, —
 Ja waitsete, waitsemaks siis lätsid —
 Siis unnesurma hingasid!

Kuusfadda aastad lend'jid möda,
 Ei ellotähti annud sa —
 Kuid immelikkult tõndis, tassa
 Üks muistne jut weel ülle ma:
 Kuis enne pri so rahwas olnud,
 Kord Kalewide wapper lund,
 Ja kuidas omma põhja pinnal
 Kord Gestirahwas pesfitand.

Ja kus so pisar mahhalanged,
 Sealt laulud tõusid ülesse,
 Ja taewa linnud rääksid, pilved,
 So wallust teine teisele;
 Ja tuuled kõnned wasto wõtsid,
 Meid kandsid põhja pirile,
 Kõrg' kiwihonest sisse tung'sid
 Nad ühhe issa süddame.

Üks sõnna läbbi ilma kallas
 Et õnnes hõist'wad miljonid:
 „Ma tahhan, et pri minno rahwas —“
 Ja orjakked langesid!!
 Pri omma pinnalt jälle leiad
 Müüd Gestirahwa pessakest
 Ja õitsew Gestima, sa hüad:
 „Au Aleksandril' iggawest!“

Rahhuto.

Mis teed, mo südda, mis tussud
 Mi kangelst rindus mul?
 Kas targemad lord ei tahha
 Siis mötted tulla sul?

„Meid kahjo targaks teeb“, ütleb
 So targa rahwa feel:
 Mo südda — mis kahjo sa näggid! —
 Ja olled sesamma weel.

Kui päwa kõrre aega —

Kui päwa kõrre aega
 Ei ann'd sull' palwele,
 Siis asto pimme's õue
 Ja wata ülesse:

Waat, waggusi nad hiilg'wad
 Ja waatwad üllewelt,
 Sind terratawad tähhed
 Kui Issa filmad sealt.

Ni päwad, kuud, ni aastad
 Meid näggid üllewel,
 Ni päwad, kuud ja aastad
 Meid näwad hiilg'wad weel.

Kuis annab se sull' jõudo,
 Kui ühhes filmaga
 Sa tähtis taewa pole
 Wõid süddant üllenda'!

Se käsfi, kes neid seadis,
 Et korra möda nad
 Kõrg' taewa lautussel
 Seal lendwad, pirawad :

Se wäggew käsfi hoiab
 Ka mind siin mulla peal; —
 Tal kuulda ingli kannel —
 Ja pessas linno heal.

Ma tean: ta — kas päwal
 Mind kårra kurwastab —
 Kord waiisset õhtorahho
 Mull' loddo walmistab.

Ja rindus süddant tassa
 Heal püab waigista':
 „Hing, kannata ja ota —
 „Sa pörad koeo ta!“

Ei ma jõua.

Käsiid lingo sa: „Dh tulle
 Müri wahhel' ellama!“
 Kostab ta: „Ei ial jõua,
 Innimene, sedda ma!
 Lausa tuule wäel tiwa
 Pean tõstma, hõiskama
 Rõmolaulo taewa pole!
 Priusfeta surreks ma!“

Käsiid lille sa: „Dh jätta
 Päifest mahha, ellake!“
 Kostab ta: „Ei ial jõua
 Sedda minna, innime'!
 Süggawasse põue pean
 Lemma terrad tõmbama!
 Ehhitab mind, sureks sadab —
 Pääwata pean surrema!“

Käsiid südda sa: „Dh muuda
 Külmaks end, kui talwejä!“
 Kostab ta: „Ei ellades ma
 Sedda jõua! Jalge!
 Armastus mo üllem warra,
 Jõudo, rõmo annab ta
 Ellades, mind wallus trööstib —
 Surreks armastusfeta!“

E m m a s ü d d a .

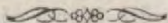
Üks paigale siin ilmas on,
 Kus warjul truus, arm ja õn;
 Kõit mis ni arm siin ilma peal,
 On peljopaika leidnud seal.

Kas emmasüdda tunned sa?
 Ni õrn, ni kindel! Muutmatta
 Ta sinno rõmufst rõmo nääb,
 So õnnetusfest oõsa saab!

Kui innimeste lituwad
 Mu, kitust, sõbrust tunda saad,
 Kui kõit sind põlg'wad, wihtawad,
 Kui ust ja arm sust langewad —

Siis emmasüdda ilmsiks lääb!
 Siis weel üks paik sull' üllejääb
 Kus nutta julged iggal a'al:
 Tru, kindla emmarinna naal!

Mõnd' kallist südda kautsin,
 Mis järrel' nuttes leinasin,
 Neg andis teist mull' taggasi:
 Ei emmasüddant — ialgi!

Oh armasta!

Oh armasta ni kaua kui sa jõuad!
 Oh armasta ni kaua kui sa saad!
 Kül pea, pea tulleb tund, mil nuttes
 Sa surnohaua äre seisma jääd!

Oh pea hoolt, et sojaks jääb so südda,
 Et armastust ta hoiab, kannab teal,
 Mi kaua kui tal armastusses wasto
 Wõib tuffsu mõnni teine südda weel!

Ja kes ehk meelt sull' allalistsels annud —
 Oh mis sa wõid, tal meleheaks te!
 Tal igga tundi rõõmsaks püa pöörda,
 Oh ärra kurwasta tend ialge!

Ja hoia, hoia omma keelt! Kui ruttu
 On lahti kurja sõnna siddemed —
 Oh Summal, südda kül sul kurja mõtlend,
 Kuid — teine kaebades käib omma teed!

Oh armasta ni kaua kui sa jõuad!
 Oh armasta kui kaua ial saad!
 Kui pea, pea tulleb tund, mil nuttes
 Sa surnohaua äre seisma jääd!

Siis põlwili ta risti äre mahha
 Sa langed, märjad filmad kattad sa,
 Ei teist nad ial ennam nähha jõua —
 Kül furnoaea niiske rohoga.

„Dh wata üllewelt mo pissart, ledda
 „So haua ees nääd nutwad!“ kaebad sa;
 „Dh anna andeks, et sind kurwastasin,
 „Ei kurja jo, oh Jummal, mötlend ma!“

Ei näe, kule ta so sõnna ennam,
 Ei ial terreta sind armoga,
 Ei ial su, mis armo sulle näitas,
 Sull' ütle ennam: „Andeks andsin ma!“

Kül teggi sedda ta, tõest ammo jubba!
 Dh agga mõnni pallaw pissaras
 So pärrast, sinno sõnna pärrast langes —
 Ja nüüd — ta maggab rahhul Issandas!

Dh armasta ni kaua kui sa jõuad!
 Dh armasta kui kaua ial saad!
 Kül pea, pea tulleb tund, mil nuttes
 Sa furnohaua äre seisma jääd!

Issama, usk, rahwas!

So issama, so usk, so rahwas —
 Kas tunned kusgil kallimat?
 Kas tead sõnna, mis weel tungi
 Wõib süddamesse kangemalt?
 So issama, so usk, so rahwas!
 Se sinno üllem warrandus
 Ei ööd sul, päwa melest mingo,
 Ei õnnes egga õnnetus'!

So issama, so usk, so rahwas!
 Kui ial aeg on, tulleta'
 Meid sõnnu mele — nüüd ta tulnud!
 Nüüd astu ette hoidmatta!
 Nüüd ärra wässi üllespole
 Sa üllenda' lät, süddant, meelt!
 Nüüd ärra jätta troni ette
 Sa kanda kangel palwe keelt!

Mo issama, mo usk, mo rahwas,
 Mo pühha, kallis emmakeel!
 Et otsani mo ommaks jääksit',
 Et hallid juuksed nääks teid weel!
 Oh armo Jummal, kedda inglid
 Ja lilled wäljal hüawad:
 Lass' pri, lass' tru, lass' wagga nähhä
 Mind surses weel mo issamaad!

Pallu andeks.

Kui olled mõnda hinge kurvastanud
 Ja tornist langed waggera tellaheal
 So kõrwo — mötle, mötle selle peal:
 Et nad ehl surma temmal' tulutanud?

La järrel minne sa ja palluda
 Sa ärge wäsižo, et andeks annab!
 Kui lep'mata sind jalg ford möda kannab
 La haua eest — se piin on otsata!

K a s s e p u.

Kassapu, sa üksi seisad,
Seisad, lagge lehtedest,
Kassapu, sa nago unnes
Kastet sadad okste seest.

Wihma kombel mahhalangeb
Ta, kui nuttupisjarad —
Kassapu, kas sa ehl mele
Norusj' päiwi tulletad? —

Tulletasid tundi mele,
Mil sa nuppu aeasid,
Mil sa lotusses ja hirmus
Kewwadet weel otasid;

Nore tule tiiw siis sinno
Jllo wälja melitas,
Diega ta õhlo täites
Tänno andsid naerates.

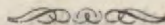
Nago neio norusj' ehtes
Seisid mõttes, illus sa
Ja so lehte wahhel wõtjid
Taewa lauljad pessita';

Õnnega so offi täitsid,
 Sureks said, — siis lendasid
 Omma teed — siis tormid tullid:
 Paljaks, pu, sind rijusid!

Torm ja tuul ja vihmahogud
 Morelt võtavad kinnita':
 Wannadusfes waewa towad,
 Raste, oh, neid kannata'!

Ja sull' mele tullid päwad,
 Kus weel päike hiilgas teal, —
 Kus so halja okste warjult
 Kostis karjalaste heal — —

Raskesu, siis nago unnes
 Rastet mahhakoitsid sa:
 Et sa filmawet wist nutsid
 Arwajin ma sallaja.

Kui õis mis õitseb heinamaal —

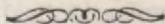
Kui õis mis õitseb heinamaal
 On minno armoke,
 Mo armoke on nago laul
 Mis täidab süddame!

Mi kenna olled, neio sa, —
 Kui suur mo armastus!
 Sind, kuni wolab wessi weel,
 Ma hoian süddames!

Sind, kuni kaljo pohjatab
 Ja päike hiilgab teal,
 Ja kõrge taewas sinnatab,
 Sind hüab minno heal!

Ja kaoks kaljo, wessi, pääw
 Ja taewa sinni ka —
 Sind, minno õn, sind iggawest
 Ma wõttaks armasta'!

Jä Jummalaga! Kuiuata
 So filmad, armoke!
 Kas sadda pennikoormat ma —
 Kord pöran taggase!

Isse tahtsid.

Ta watas minno otsa, film pallus: ütle ja!
 Mo südda kangelst tufsus, ei lausund sõnna ma.
 Siis karredaste waatjin ta otsa, kindlaste:
 Ta läks — ei pöörnud ümber — jäin üfsi taggase!

Mits päil'se läige kaddund ni ühhekorraga?
 Kus lilled, lehhed jänud kõik omma illoga?
 Oh tasfa — ma ei näe neid falla nuttu eest,
 Mis punna palgilt aeas ja rahho süddamest!

Nüüd unnes tihti tunnen üht nimme tungiwad
 Mull' suhho — pissart pitkalt mul filmist langewad, —
 Näin künalt lord, mis tulli see st wöttis öönista' —
 Wait, südda — isse tahtsid! Nüüd wait'selt kannata! —

Hallasta ja kannata.

Kui näed kusgil rõhutatud
Üht südda, wallust koormatud:
Kas süüdlane, kas süta ta:
Oh hallasta ja kannata!

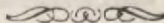
Waat, mäe otsas kasvavad
Ni nored, rõõmsad kasvapuud:
Kül tihedad nad, näggusad
Ja — ladwad süiski kõwverad.

Ei tea mil, ei kuida sa,
Kuid sedda mõistad arwata,
Et tulehoog neid wintsutas
Ja nende ladwad laggestas.

Ni ello meiega just teeb.
Ta lõhhub nored süddamed,
Neid wõera te peal' kånab ta,
Mil? Kuida? Sedda näe sa!

Kuid musta radda selletad,
Sa waitset hawa üffi nääd:
Ei, kelle sõrm tend hawatäs,
Kui palju südda kannatäs!

Rõõm ühte näggo ifka teal —
Wallo käib isse tede peal.
Kas süüdlane, kas süta ta:
Hing' hallasta ja kannata!

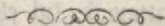
Kindel pohhi.

Kaks kaunist wenda tunnen
 Siin ilmas wibiwad,
 Kes, kui kõik mu ka kõigub,
 Kui taljud seisawad.
 Ei innimesi ial
 Mad ärraunnusta,
 Kui nendest sinna isse
 Ei hakka lahkuma.

Reid tõsidsus ja truus
 Hütatse; kallimast'
 Sind kattawad, kui ehted
 Mis kullast, hõbedast.
 Kus perres, küllas, liinas
 Mad asset wöttawad,
 Ei wärrise seal rahwas,
 Kui mürid seisawad.

Oh tõsidsus ja truus,
 Leid appi hüan ma
 Mo Gestirahwa tuggiks
 Ja nurgakiwiks ta!
 Oh, et nad teie alla
 End' warra warjaksid!
 Siis waenlasel liig kanged
 Ja targad olleksid!

Mo rahwas, wõtta, wõtta
 Meid kahte sõnna ja
 Kõit töös ja tallituseses
 Teejuhiks lõpmatta!
 Kui tõsidsusse põhjal
 Sa kodda asjutad,
 Mis truusfega kattad —
 Siis kindlalt ehitad!

Pitkalt kigub padikene —

Pitkalt kigub padikene
 Mõda jõgge eddase —
 Mõttes padi ärel istun,
 Watan mahha laendesse.

Bealt kül hiilgwad, päwa paiste
 Armsaste neid kullatab,
 Kuldne wesst ellal wisil
 Allapol' mind melitab.

Agga kül ma tedda tunnen!
 Bealt ni kenna, wagga ta:
 M ta pohhi surma, waewa,
 Kollledust saab warjama.

Jõggi, nago armofene,
 Nago Tis olled sa:
 Se la mõistab naeratada,
 Ellast', armsast melita'.

Ärra ussu, ärra ussu
 Wagga filmanäggo sa —
 Wallusalt oh pärrast tunned,
 Kuis ta mõistnud walleta'!

Te lahti!

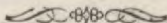
Te lahti, arm, nüüd omma süddant,
 Waat, tulnud jälle kewwade,
 Ja temma terrad, ödied, laulud
 Meid terretawad ueste.

Te lahti, arm, ka omma süddant,
 Kõlm, lummi kaob päwa eest:
 Lass' armo päikest sullatada
 Ka külmad hangud süddamest!

Te lahti, arm, ka omma süddant,
 Noor tuul kõik hüab õitsele:
 Lass' tõusta rinna põhjast õilmed
 Ka, armoõilmed ülesse.

Te lahti, arm, ka omma süddant,
 Waat kuidas lorus tõttada
 Kõik püab, enne talwe külma
 Täit suwwerõmo maitsema!

Dh kas siis süddant üksi tahhad
 Wait jättä, tuimaks, armoke?
 Dh soenda tend, ellul' süta,
 Te lahti, lahti süddame!

So priust ollid matnud —

So priust ollid matnud
 Nad, pühha isfama,
 So kube enda wahhel
 Nad wõtšid jaggada;
 Ja ädikast sull' andšid
 Nad subho, seadišid
 So hana äre hoidjad —
 Siis rahhus hingasiid.

Ja kangelst seišid kartes
 So lapsed walloga —
 Ei sönuga nad julgend
 So hana' astuda.
 Sest pitser olli pantud
 Ja peale wäggewast
 Ja õues ditses õse —
 Ei nähtud tähhetest.

Waat — ellokoide tõuseb —

So hana ärele

Üks ingel astub äkkilt:

„Müüd tõuse ülesse!“

Ja surmakiwi wereb,

Koit särab, naeratab —

Noor prius walges rides,

Mailm, sind terretab!

Ja passunad ja kandleid

Tal' wasto hõiskawad,

Ja rõmoperlid filmas

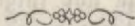
Tend wastowõttawad!

Ja „Hosianna!“ kõllab

So läbbi, issama —

„Sind armo Jummal, kiitgem!

„Sa wõtsid hallasta!“

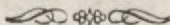

Kewwade tullik.

So riif on lõpnud, ränge talwe!
 Oh terre, terre kewwade!
 Puotsate ta paisub mahlast
 Ja laulud täitwad süddame!
 Müüd rohhelisses rides kõnnib
 Noor lotus õits'ja waino peal
 Ja jälle helliseb mo kõrwo
 Ta immelik, ta magguš heal!

Oh hing, sest heida mis sind koormab
 Müüd kindlal mehel hauda sa!
 Kui linnul'seks weel pead end muutma
 Kes taewast mõedab tiwaga!
 Se kes wõis kibbowitsa põsalt
 Meid punnaõiji melita,
 Se sind ka raske wallo koormalt
 Saab nore jõule aitama!

Ja olgo tee sull' ka weel pimme
 Ja olgo raske sinno süüd,
 Oh usju: surem on ta heldus
 Weel surem temma armohüüd!
 Oh lasse, lasse süddamesse
 Suurt Suistepühha toito sa
 Ja loda! Tullelegist pead
 Ja Waimust uelt sündima!

Kül tahhaks nad!

Kül tahhaks nad sind heita
 End' jalgil', isfama,
 Ja sinno kaela otsa
 Siis naerdes astuda.
 Kül lustiga so hawu
 Nad lahti lõhhuksid,
 Kül kis'des wannu vermeid
 Nad rõmust hõiskaksid.

Weel waimosibded kanged
 On, mõgad terrawad
 So waenlastel — raudmeled,
 Ja teled libbedad.
 Sind agga hoiab kangelst
 Tru käsji! Põllema
 So keskeli sütas künalt —
 Waat — et ei kustu ta!

Mailmale ärra ütle!

Silm, üles! taewa pole tõuse,
 Kui koormab waew sind, ahhastus,
 Sealt tähhe paistelt jõudo nõua,
 Kui siin sind tiusab kaddedus.
 Ja leiad pissaraid weel, nutta,
 Oh warjul nutta, sallaja! —
 Mailma nähhes agga ial
 Hing, ärra wallo ilmuta!

Kui rummalus sind, õelus laimab,
 Oh püa wõtta sallaja
 Nut jõudo, kinnitust ja lotust
 Tööd ues ustus algada!
 Sul hingab rindus kohtomõistja,
 Kui õigust teggid — ekkfid:
 Mailma ees oh ärra ial,
 Hing, näita kuidas wõitlesid!

Ja õnnistas suur Jummal armus
 So kätte teggo, — leidsid sa
 Teist südda, kes tru armastusjes
 Kõik tahhab kanda sinnoga:

Kui rõmopunna palgis lumab,
 Õn süddant aeab tuffuma:
 Oh kadvedat mailma ärra
 Siis hüa, sedda laetsema!

Käi firgel sammul õiget radda!
 Ei tunningaid — kas lähhiseb
 Mailm ka — tohhi sinna karta!
 Kuid kurri werri wärriseb!
 So Roja ette õse warjul
 Sa ommad põlwed niikuta
 Ja pallu: „Sinno sõnna sündto!“
 Mailma — ärra roma sa!

Ja tulleb üllewelt sull', südda,
 Kord kõige raslem karristus,
 Siis täielt mu kõil mahhajägo —
 Kust tulleb haaw, sealt parrandus!
 Ja tahhaks lõhleda ka südda:
 Jä wait, jä wait ja kannata!
 Kui sinna tead ja Issa taewas —
 Mailma — ärra hüa sa!

Mõtted Tom-mäel.

Waitset sinno haul seisan,
 Kalewipoeg, alla watan
 Kaugel' taewa pirine —
 Mõtted tõuswad nago pilwed
 Süddames, kui tuulest aetud
 Lend'wad möda fireste.

Kasta tuhanded on läinud,
 Tulnud; tuul ja päike teinud
 Tööd so pinnal, Gestima:
 Mõnda kül nad mahhamatnud,
 Kül, oh kül meil' süski jätnud
 Muistsjet meele tulleta'!

Wannemuine, laulo-jummal,
 Sinno laulolehtaw kannel
 Hellises siin põhja peal!
 Siin kus, Kalew, sinno lapsed,
 Ranged Gestiännu wõssad
 Käijsid, kostis temma heal.

Lind ja pu ja metsalomad —
 Neil kõik ollid laulohealed,
 Sõnnad suus neil ellamas.
 Snnest rätisid ja rahhust,
 Kewwade ja talwe rõmust,
 Prius'ellust isfamaas.

Kula — pohja tuled hüüdwad,
 Shto willud willistawad,
 Hommito tülm kähhises!
 Mõefa nään ja legid tõuswad,
 Riwwimürid üllendawad,
 Lang'wad aastad' aegades.

Sõdda pikkas werrerides
 Sõidab tulleratta wankris
 Sinno pinnal, Gestima!
 Lemma sammul haigus astub,
 Drjapõlli kütkeid tõstab
 Ristilõdud fujuga.

Kalew, sinno huaa pinnal
 Tõuswad mürid ristiusful', —
 Laulojummal, Ioja läääd!
 Sinno lapsed lõga kandwad,
 Waenlaste ees kumardawad,
 Werd ja häbbi nuttawad!

Digus, kus so koddo jänud?
 Silmaveega selga pöörnud
 Ollid sa mo isfama!
 Piits ja werri wallitsefid!
 Orjaleiba nuttes murdsid
 Gestirahwas Gestimaal.

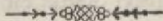
Armo Issand, kesse nimmet
 Innimeste teggud püüdnud
 Teota', ta hallastas!
 Ühte inglit satis temma
 Üllewelt, se armus käsja
 Sinno ülle lautas.

Neg, ta tassafemaks teinud
 Wallo, wermeid parrandanud,
 Priust tonud taggase, —
 Waimo ümbert waip on langend',
 Seadus' tulli lefi lõnud, —
 Etz nüüd laula rõmule? —

Pnuud ja dilmed katwad põhja,
 Kus kord tulli Gesti külla,
 Maad ja perret häwvitas;
 Willi õitseb furno põllal;
 Werretilgaist niiske mullal
 Hiilgab punnamasikas;

Lind ja lehhed, Emmajõggi!
 Hea, kurri, arm ja wäggi:
 Sest kõik keel teil kõnneleb;
 Weel teil laulu suus ja sõnne, —
 Agga tassä, tassä kõnne
 Hüab, — õset armastab!

Gestima, mis weel sull' antud
 Üllewelt, sull' peale pantud:
 Kes kõik teaks ütelda!?
 — Kõrged pilwed ruttu käiwad,
 Warremedes linnud hüüdwad —
 Wait ja mõttes seisän ma

Juhhataja.

	Lehhe külj.
1. Terretamine	3
2. Emmajõe kaldal	4
3. Meio kanga jures	6
4. Loda	8
5. Pühhapäwa kellad	9
6. So omma süddant	10
7. Dh rägi	12
8. Sind surmani	13
9. Selttimees	15
0. Ma ollen mo armofest näinud	16
11. Weel hiilgwad kõrges	17
12. Jätta järrele	18
13. Mis kaebab sa	19
14. Ja õues on fewwade	21
15. Kõij muutnud	22
16. Lenda	23
17. Dhtul	24
18. Head bööd	25
19. Üht eestilaulo	26
20. Uus rahho	27
21. Näed kõrged pilwed	28

	Lehhe külj.
22. Mo isfama on minno arm	29
23. Nad on mo armolest pannud	30
24. Shtorahho	31
25. Mo isfama, nad ollid matnud	32
26. Kaddund	34
27. Rahhuto	35
28. Kui päwa käära aega	36
29. Ei ma jõua	38
30. Emmasüdda	39
31. Oh armasta	40
32. Issama, ust, rahwas	42
33. Pallu andeks	43
34. Kassepü	44
35. Kui õis mis õitseb heinamaal	46
36. Issse tahtsid	47
37. Hallasta ja kannata	48
38. Kindel pohhi	49
39. Piitkalt figub padifene	51
40. Te lahti	52
41. So priust ollid matnud	53
42. Kewwade tullif	55
43. Kül tahhaks nad	56
44. Mailmale ärra ütle	57
45. Möttes Tom-mäel	59